

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.08.1974, sp. zn. Tzv 40/74, ECLI:CZ:NS:1974:TZV.40.1974.1

Číslo: 21/1975

Právní věta: Pracovní činnost konaná v úmyslu připravit si podmínky pro práci na příští den, byť byla provedena v osobním volnu vojáků, je činností, která je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů. Při uplatňování regresních náhrad z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození příslušníků Čs. lidové armády, způsobil voják škodu z nedbalosti při plnění služebních povinností nebo v přímé souvislosti s ním, nesmí výše náhrady škody přesáhnout u jednotlivého vojáka základní služby částku 2400,- Kčs.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 15.08.1974

Spisová značka: Tzv 40/74

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 229

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1975 sb. rozh.

Pracovní činnost konaná v úmyslu připravit si podmínky pro práci na příští den, byť byla provedena v osobním volnu vojáků, je činností, která je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů.

Při uplatňování regresních náhrad z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození příslušníků Čs. lidové armády, způsobil voják škodu z nedbalosti při plnění služebních povinností nebo v přímé souvislosti s ním, nesmí výše náhrady škody přesáhnout u jednotlivého vojáka základní služby částku 2400,- Kčs.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR z 15. srpna 1974 1974 sp. zn. [Tzv 40/74.](#))

Z odůvodnění:

Rozsudkem vojenského obvodového soudu byli dva vojáci uznáni vinnými trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., protože v rajónu své jednotky vysypávali obsah zednického kolečka z I. patra do přízemí, aniž zajistili bezpečnost osob nadcházejících se na chodbě, kolečko jim

vyklouzlo z rukou a dopadlo na hlavu pocházejícího vojína V., který utrpěl zranění hlavy, vyžadující léčení v nemocnici.

Za uvedenou trestnou činnost byli podle § 224 odst. 1 tr. zák. odsouzeni každý k trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a/ a § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon trestů podmíněně odložen na zkušební dobu 1 roku.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo vysloveno, že obvinění jsou povinni nahradit poškozenému vojenskému útvaru způsobenou škodu, každý ve výši 4487,50 Kčs. Se zbytkem nároku na náhradu škody byl poškozený útvar podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti pravomocnému rozsudku vojenského obvodového soudu podal generální prokurátor ČSSR stížnost pro porušení zákona. Namítl v ní, že výrok soudu prvního stupně o povinnosti k náhradě škody je v rozporu se služebním předpisem Zakl-3-3.

Nejvyšší soud ČSSR zjistil, že skutkovým podkladem pro rozhodnutí soudu bylo zjištění, že obvinění asi v 21.45 hod. v ubytovacím prostoru své jednotky vysypávali obsah zednického kolečka z prvního patra do přízemí, aniž by předem zajistili bezpečnost osob nadcházejících se v přízemí, kolečko se jim vysmeklo z rukou a při dopadu jím byl zraněn voják základní služby V.

Z provedených důkazů na hlavním líčení vyplývá, že oba obvinění byli velitelem jednotky pověřeni provedením stavebních úprav v ubytovacím prostoru jednotky. Kritického dne po návratu z vycházky zjistili, že kolečko, které po ukončení práce před odchodem na vycházku vyprázdnili a měli připravené pro následující den, nezjištěná osoba naplnila odpadem. Rozhodli se, že kolečko vyprázdní, aby jej měli následujícího dne připravené k práci. Proto kolečko vzali a vyzdvihli před zábradlí, podívali se dolů, zavolali „pozor, sypeme!“ a kolečko obrátili. Přitom jim vyklouzlo z rukou a spadlo i s obsahem. V té době procházel dole vojín V., který byl padajícím kolečkem zasažen. utrpěl tržnou ránu na hlavě, lehký otřes mozku a následky neurologických poruch.

Vojenský útvar uplatnil u vojenského obvodového soudu náhradu škody ve výši 8975,- Kčs. Šlo o náhradu za léčebně preventivní péči ve vojenských léčebných zařízeních, náhradu za neschopnost ke službě vojína V., náhradu přiznané částky bolestného a náklady řízení o regresní náhradě. Vojenský obvodový soud rozdělil náhradu škody stejným dílem na oba obviněné a zavázal je k náhradě škody každého ve výši 4487,50 Kčs; se zbytkem nároku odkázal poškozený útvar na řízení ve věcech občanskoprávních.

Vojenský obvodový soud však nepostupoval v souladu s platnými předpisy. Vyšetřování a odškodňování úrazů a nemocí z povolání upravuje služební předpis Všeob-6-1. Podle čl. 52 citovaného předpisu, došlo-li při plnění služebního úkolu nebo v přímé souvislosti s ním k poškození zdraví nebo k smrti úrazem, odpovídá osobám uvedeným v čl. 2 za škodu tím vzniklou vojenská správa. Při uplatňování regresních náhrad z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví příslušníků Čs. lidové armády je nutno postupovat podle služebního předpisu Všeob-6.3 a respektovat všechna jeho ustanovení.

Podle č. 22 písm. a/ cit. předpisu, zavinil-li poškození zdraví jiný voják nebo občanský pracovník vojenské správy při plnění služebních nebo pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, uloží velitel součásti zapsat regresní náhradu jako škodu v plné výši do „Knihy škod“, připiše i event. regresní náhradu a dále postupuje podle služebního předpisu Zakl-3-3. Rozsah náhrady škody stanoví čl. 30 31 služ. předpisu Zakl-3-3 (práv.). Z čl. 31 písm. c/ tohoto předpisu plyne, že způsobil-li voják škodu z nedbalosti při plnění služebních povinností nebo v přímé souvislosti s ním, nesmí výše náhrady škody přesáhnout u jednotlivého vojáka základní služby částku 2 400,- Kčs. V rozporu s tímto ustanovením však nalézací soud zavázal každého odsouzeného k povinnosti nahradit částku

4487,50 Kčs, se zbytkem nároku byl poškozený útvar odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Vysypání kolečka, byť bylo provedeno v osobním volnu vojáků, je činností, která je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů vojenského útvaru. Oba obvinění totiž pro splnění svého úkolu uklidili pracovní náčiní, a když po návratu z vycházky zjistili, že jim kolečko naplnil někdo jiný, chtěli si vytvořit podmínky pro práci na druhý den i tím, že budou mít kolečko vyprázdněné. Jak plyne ze záznamu o odměnách a trestech, byl voják M. 24krát kázeňsky odměněn za velmi dobré, svědomité a obětavé plnění úkolů. Ještě kritického dne byl odměňován za velmi dobrý přístup k práci při rekonstrukci budovy. Naproti tomu nebyl vůbec kázeňsky trestán. Také voják P. byl 17krát odměněn ve svědomitou, zodpovědnou, iniciativní práci a i jemu byla udělena tentýž den odměna.

Ze všech těchto skutečností je nepochybné, že soud měl uvažovat o možnostech, které poskytuje č. 32 služ. předpisu Zakl-3-3. Podle tohoto ustanovení, byla-li škoda způsobena z nedbalosti při plnění služebních povinností nebo v přímé souvislosti s ním, může být výše náhrady škody snížena, případně od ní může být upuštěno.

Nejvyšší soud ČSSR dospěl k závěru, že soud prvního stupně měl při stanovení částky zkoumat i možnost snížení regresní náhrady, a to vzhledem ke skutečnosti, že pachatelé způsobili poškození na zdraví ojedinelým jednáním z nedbalosti a v jejich prospěch bylo nutno hodnotit, že se tak stalo při plnění pracovních úkolů a nelze pominout ani jejich řádný předcházející život. Nesprávný je i výrok nalézacího soudu, když ve smyslu § 229 odst. 2 tr. ř. odkázal poškozený útvar na řízení ve věcech občanskoprávních. V daném případě žádný další nárok kromě přiznaného nebyl uplatněn, nehledě k tomu, že o regresní náhradě se nemůže rozhodovat v občanskoprávním řízení, nýbrž v jiném příslušném řízení (srov. směrnici pléna Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 1967 č. [Pls 3/67](#), str. 82 a násl.).